

det dem nu paahvilende almindelige Tilsyn med Skolevæsenet. Det maa imidlertid erkjendes for en væsentlig Mangel ved vort Skolevæsen, at der ikke i Dverftilsynet findes et rent pædagogisk Element, som er sat i Stand til udelukkende at hellige sig denne Opgave; og da denne Mangel under Forholdenes nuværende Udvikling maa gjøre sig mere og mere gjældende, maa det vistnok anses for nødvendigt nu at søge den afhjulpen. Men det skjønnes dog ikke til den Ende at kunne være fornødent at foretage en saa betydelig Forandring ved Skolevæsenets Bestyrelse, som Afskaffelsen af Skoledirektionerne og Provsternes Skoletilsyn vilde være. Skulde det overordnede Tilsyn med Skolevæsenet overdrages særlig Sagkyndige, som tillige kunde overtage den egentlige Administration af samme, maatte disse desuden findes i saa stort Antal, at allerede Besøftningen ved en saadan Foranstaltning kunde fremkalde Betænkelighed, medens det vel neppe engang for Tiden vilde være muligt at finde saa mange Mænd, som forenede de fornødne Egenskaber til et saadant Hvervs behørig Varetagelse. Ministeriet maa derfor holde for, at det for nærværende Tid vil være det Rette med Beholdelse af Skoledirektionerne at supplere det nu bestaaende Skoletilsyn med et mindre Antal Mænd, som udrustede med fremragende Indsigt i Alt, hvad der vedrører Skoleundervisningen, og praktisk Kjendskab til Skolevæsenets forskjellige Vilkaar og Forhold, kunne hellige Skolen deres hele Tid og Virksomhed. Saadanne Tilsynsmænd, der i Lovforslaget ere benævnte Kreds-skoleinspektører, maatte selvfølgelig anse det for deres nærmeste og vigtigste Opgave, saavel ved Anvisning til Lærerne som ved Veiledning og Raad til andre Bedkommende, at virke til, at Undervisningen i Almueffolerne meddeles paa bedste Maade, og at det fornødne udbortes Apparat for Lærergjæmningen til enhver Tid er tilstede i saa fuldkommen Stand som muligt. Men der vil ved Siden heraf tilfalde de foreslaaede Skoleinspektører adskillig anden Gjerning i Skolevæsenets Tjeneste, der i betydelig Grad kan bidrage til dets Befordring, og som hidtil tildels har maattet lades ugjort. Medens der saaledes allerede

i en lang Arrække heri Landet med Omhu er bleven sørget for, at de, der bestemme sig til Lærertillingen ved Almueffolerne, kunne erholde behørig Uddannelse hertil, have Lærerne derimod væsentlig været henviste til sig selv for at opnaa den fortsatte Udvikling, som de behøve for vedblivende at kunne gjøre Tyldest i deres Raad. En Støtte i saa Henseende vil naturlig være at søge hos Kreds-skoleinspektørerne, der ligeledes kunne forudsættes at ville blive et Foreningspunkt for Lærernes Samvirken i forskjellige Diemed, saavel til Gavn for deres fælles Virksomhed som i egen Interesse. Ogsaa i Forhold til Kommunerne vilde de ommeldte Tilsynsmænd kunne være et Bindemiddel for fælles Bestræbelser til Skolevæsenets Bedste, idet der sikkerlig paa adskillige Steder vil findes Beredvillighed til at indrette det kommunale Skolevæsen med et høiere Maal for Die end det i Lovgivningen ubetinget foreskrevne, medens dog dertil sigtende Foranstaltninger forblive uiværksatte, især fordi de overstige den enkelte Kommunes Evne, og derimod vel kunne forventes fremmede af flere i Forening, naar Initiativet dertil tages af Noget, som baade i sin Stilling har en naturlig Opfordring til at virke for deslige Foretagender, og tillige besidder fornøden Indsigt til at lede dem til et heldigt Resultat. Naarlig synes der at maatte kunne ventes en større Virksomhed fra Skolefondenes Side for de Skolevæsenformaal af mere almindelig Betydning, hvis Befordring man bl. A. havde for Die ved Oprettelsen af disse Fond, naar sammes Bestyrelser forstærkes med et saadant særlig sagkyndigt Moment, som Kreds-skoleinspektørerne vilde være. Da Kjøbstadernes Bestræbelser for at hæve deres Stilling ogsaa maa lede til Bestræbelser for at indrette deres Skolevæsen saaledes, at Kjøbstadernes særlige Interesser og Befolkningens Behov derved tilfredsstilles i høiere Grad end hidtil, er der ligeledes her et Omraade, hvor der vil blive Anvendelse for et saadant videre Overblik over Skolevæsenets forskjellige Grene, som ikke tør paaregnes at være tilstede, saalange der ikke raades over Kræfter, for hvilke Skolevæsenets Udvikling er eneste Opgave. At ogsaa Folkehøiskolerne vilde kunne